

اثر کاربرد خارجی ملاتونین در ایجاد مقاومت به بیماری پوسیدگی فوزاریومی در گیاه پیاز

بیبا خانساری نژاد^۱، فرشاد دشتی^{۲*}، دوستمیراد ظفری^۳، اصغر میرزایی-اصل^۴

۱ دانشجوی دکتری رشته فیزیولوژی و اصلاح سبزی دانشگاه بوعلی سینا همدان

۲ دانشیار گروه علوم باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا همدان

۳ استاد گروه گیاهپزشکی دانشکده کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا همدان

۴ دانشیار گروه بیوتکنولوژی دانشکده کشاورزی دانشگاه بوعلی سینا همدان

*نویسنده مسئول: dashti1350@yahoo.com

چکیده

در طی دهه‌های گذشته، گزارش‌های بسیاری در مورد افزایش و گسترش بیماری پوسیدگی فوزاریومی پیاز که ناشی از قارچ خاکزی *Fusarium oxysporum f. sp. cepae* ثبت شده است. علاوه بر این، کنترل این بیماری به دلیل مقاومت ژنتیکی محدود در رقم‌های پیاز چالش برانگیز می‌باشد از این رو القاء مقاومت به بیماری پوسیدگی فوزاریومی از طریق محلول‌پاشی برخی از مواد بی‌خطر، مورد نیاز است. در مطالعه حاضر اثر ملاتونین بر القاء مقاومت به بیماری پوسیدگی فوزاریومی ایجاد شده در گیاه پیاز رقم فرمز آدرشهر آزمایشی با غلظت‌های ۰، ۵۰، ۱۰۰ و ۳۰۰ میکرومولار ملاتونین در طی زمان‌های مختلف مورد ارزیابی قرار گرفت. بدین منظور خصوصیات مانند فنل کل، پراکسید هیدروژن، مالون دی آلدئید، آنزیم‌های آنتی اکسیدانی (کاتالاز، گایاکول پراکسیداز) بررسی شدند. نتایج نشان داد کاربرد ملاتونین خارجی در گیاهان تحت تیمار فوزاریوم با کاهش میزان مالون دی آلدئید و افزایش میزان فنل کل، فعالیت آنزیم‌های آنتی اکسیدانی (گایاکول پراکسیداز و کاتالاز) همراه بود که در نتیجه آن، میزان پراکسید هیدروژن در گیاهان تحت تیمار فوزاریوم تعدیل شد. اگرچه تمام غلظت‌های مورد استفاده ملاتونین باعث تغییر برخی از خصوصیات بیوشیمیایی در گیاهان پیاز تحت تنش بیماری پوسیدگی فوزاریومی شدند اما در مجموع بهترین نتیجه در غلظت ۱۰۰ میکرومولار ملاتونین برای القاء مقاومت به گیاهان پیاز تحت تنش بیماری پوسیدگی فوزاریومی در روزهای دوازدهم و شانزدهم دیده شد.

کلمات کلیدی: پراکسید هیدروژن، مالون دی آلدئید، آنزیم‌های آنتی اکسیدانی، *Fusarium oxysporum f. sp. cepae*

مقدمه

پیاز مهم‌ترین سبزی جنس آلیوم، در محدوده وسیعی از شرایط آب و هوایی شامل دما و عرض جغرافیایی قابلیت رشد دارد که بیانگر قدرت سازگاری آن می‌باشد. هر ساله بخش قابل توجهی از این محصول در اثر آفات و بیماری‌ها از بین می‌رود. یکی از بیماری‌های مهم پیاز، پوسیدگی فوزاریومی است که به وسیله قارچ *Fusarium oxysporum f. sp. cepae* ایجاد می‌شود. این بیماری مخرب، ریشه و سوخ پیاز و سایر گونه‌های آلیوم را در مناطق معتدله و نیمه گرمسیری در جهان مورد حمله قرار می‌دهد. این پاتوژن می‌تواند برگ‌ها، ریشه‌ها، صفحه پایگاهی و فلس‌های پیاز را در مراحل مختلف رشد مورد حمله قرار دهد (Cramer, 2000).

گیاهان از یک سیستم دفاعی پیچیده و پویا مانند موانع فیزیکی و شیمیایی مختلف برای مقابله با پاتوژن‌ها استفاده می‌کنند. این مکانیسم‌های دفاعی از چند وجه صورت می‌گیرد که شامل از بین بردن رادیکال‌های آزاد، بیان ژن‌های دفاعی گیاه و تولید ترکیبات ضد میکروبی و فنلی است (Bari and Jones, 2009). علاوه بر مقاومت ذاتی گیاهان، راه‌های مختلفی برای مقابله با بیماری پوسیدگی-فوزاریومی گزارش شده است که از جمله می‌توان به تولید گیاهان میزبان مقاوم، تناوب کشت با گیاهانی غیر حساس به این بیماری مانند کشت گندم بهاره و یا ذرت به مدت چهار سال در زمین زراعی، کنترل بیولوژیک و استفاده از مواد شیمیایی اشاره کرد (Cramer, 2000). در طی سال‌های اخیر استفاده از عوامل غیرزنده برای القاء مقاومت به تنش‌های زیستی مورد توجه قرار گرفته است. یکی از این عوامل غیرزنده، تنظیم کننده رشد گیاهی جدیدی به نام ملاتونین است (Sharif et al., 2018). ملاتونین (N-acetyl-5-methoxytryptamine) مولکول چندمنظوره‌ای است که در سال ۱۹۹۵ ملاتونین در گیاهان آوندی کشف شد و نقش‌های متعددی را

در گیاهان شامل افزایش جوانه زنی بذر، رشد دانه‌ها و همچنین مقابله با تنش‌های زیستی و غیر زیستی و استفاده در فن‌آوری پس از برداشت برای افزایش عمر پس از برداشت سبزی‌ها و میوه‌ها دارا می‌باشد (Sharif et al., 2018). یکی از خصوصیات بارز این ایندول‌آمین، نقش آنتی‌اکسیدانی آن در برابر تنش‌های زیستی و غیر زیستی می‌باشد. نقش آنتی‌اکسیدانی آن به دلیل جاروبگری مستقیم رادیکال‌های آزاد، افزایش فعالیت آنزیم‌های آنتی‌اکسیدانی، محرک ساخت دیگر آنتی‌اکسیدان‌های درون سلولی مانند گلوتاتیون، کاهش نشت الکترونی از زنجیره انتقال الکترون میتوکندریایی و یا همکاری با دیگر آنتی‌اکسیدان‌ها مربوط می‌شود (Sharif et al., 2018). مطالعاتی با کاربرد ملاتونین خارجی برای القاء مقاومت به پاتوژن‌های گیاهی در سیب (Yin et al., 2013)، خیار (Sun et al., 2019) و گوجه‌فرنگی (Liu et al., 2019) انجام شده است. در طی سال‌های اخیر استفاده از سموم برای کنترل آفات و بیماری‌ها به طور چشمگیری افزایش یافته است و تجمع این مواد در محصولات زراعی و باغی، سلامت انسان و محیط‌زیست را به مخاطره انداخته است، از طرف دیگر مقاومت شدن عوامل بیماری‌زا نسبت به سموم موجود، کنترل بیماری را با مشکل مواجه کرده است. در نتیجه یافتن روش‌های امن و غیرمضر برای مقابله با بیماری‌های گیاهی ضرورت پیدا می‌کند. هدف از این تحقیق بررسی اثر غلظت‌های ۵۰، ۱۰۰، ۳۰۰ میکرومولار ملاتونین بر روی گیاه پیاز در شرایط تنش بیماری پوسیدگی فوزاریومی پرداخته شده است.

مواد و روش‌ها

مواد گیاهی

از پیاز رقم قرمز آذرشهر به‌عنوان ماده گیاهی برای این آزمایش استفاده شد. بذره‌های رقم قرمز آذرشهر در ابتدا ضدعفونی و در سینی نشاء کاشته شدند. پس از ۴۵ روز، نشاء‌ها به گلدان‌های ۳ لیتری پرشده با خاک شنی لومی اتوکلاو شده، منتقل شدند و گلدان‌ها در گلخانه با دمای ۱۸-۲۴ درجه سانتی‌گراد قرار داده شدند.

آماده کردن سوسپانسیون اسپوری:

ابتدا تکثیر جدایه (RH1) قارچ *Fusarium oxysporum* f. sp. *cepae* در محیط کشت PDA صورت گرفت. سپس پتری دیش‌ها در انکوباتور با دمای ۲۴ درجه به مدت ۱۰ روز قرار گرفتند. تهیه سوسپانسیون اسپوری برای تلقیح گیاهان با غلظت ۱۰^۶ انجام شد.

تیمار گیاهان

این پژوهش در چهار سطح ملاتونین با غلظت‌های ۰، ۵۰، ۱۰۰ و ۳۰۰ میکرومولار در قالب طرح کاملاً تصادفی با ۳ تکرار که هر تکرار حاوی ۱۰ گیاه بود صورت گرفت. برای انجام این آزمایش گیاهان با غلظت‌های مختلف ملاتونین محلول‌پاشی برگی شدند. ۳ روز بعد از محلول‌پاشی برگی با ملاتونین، گیاهان تیمار شده با غلظت‌های مختلف ملاتونین با سوسپانسیون اسپوری قارچ فوزاریوم با غلظت ۱۰^۶ به میزان ۴۰ میلی لیتر تلقیح شدند. پس از تلقیح، گیاهان در گلخانه با دمای ۲۵ درجه سانتی‌گراد قرار گرفتند. در روزهای ۰، ۴، ۸، ۱۲، ۱۶ و ۲۰ پس از تلقیح نمونه‌برداری از برگ‌های هر تیمار انجام شد و نمونه‌ها سریعاً در نیتروژن مایع فریز شد و پس از انتقال به آزمایشگاه در فریزر -۸۰ برای انجام آزمایش‌های بعدی نگهداری شدند. (Yin et al., 2013).

اندازه‌گیری صفات بیوشیمیایی

اندازه‌گیری غلظت پراکسید هیدروژن (H₂O₂)، غلظت فنل، کل، غلظت مالون دی‌آلدهید در برگ، پروتئین‌های محلول در برگ و آنزیم‌های آنتی‌اکسیدانی شامل فعالیت آنزیم‌گایاکول پراکسیداز و کاتالاز طبق رساله مرادی و همکاران (۱۳۹۹) انجام شد.

آنالیز آماری

برای تجزیه و تحلیل آماری داده‌ها از نرم‌افزار SAS (۹/۴) استفاده شده و مقایسه میانگین‌ها با آزمون چند دامنه‌ای دانکن در سطح احتمال ۱٪ انجام گرفت.

نتایج و بحث

نتایج مربوط به میزان فنل کل، مالون دی آلدئید، پراکسید هیدروژن، پروتئین و آنزیم های آنتی اکسیدانی (کاتالاز و گایاکول پراکسیداز) نشان دادند که این صفت به طور معنی دار تحت تأثیر غلظت های مختلف ملاتونین و زمان نمونه برداری و اثرات متقابل بین آنها ($p \leq 0.01$) بود (جدول-۱). تحت تنش بیماری پوسیدگی فوزاریومی میزان فنل کل برگ باعث افزایش معنی دار فنل کل برگ نسبت به گیاهان شاهد شد و بیشترین محتوای فنل کل مربوط به گیاهان تیمار شده با فوارיום با غلظت ۵۰ میکرومولار ملاتونین در روز شانزدهم بود که ۱۲/۰۶٪ فنل کل بیشتری نسبت به تیمار شاهد در همان روز داشت و تیمارهای فوارיום به همراه غلظت ۱۰۰ میکرومولار در روز شانزدهم و بیستم به ترتیب ۶/۲۵ و ۶/۹۰٪ فنل کل بیشتری را نسبت به گیاهان شاهد دارا بودند (شکل ۱-الف). در گیاهان ترکیبات فنلی به دلیل اثرات فیزیولوژیکی که برای گیاهان دارند مورد توجه قرار گرفته اند. فنل ها متابولیت های ثانویه ای با فعالیت آنتی اکسیدانی هستند که از مسیر شیکمیک اسید و فنیل پروپانویید مشتق می شوند که نقش مهمی در حفاظت گیاهان علیه تنش های زیستی و غیر زیستی بازی می کنند (Liang et al., 2018). نتایج به دست آمده از این تحقیق با مطالعه لی و همکاران (۲۰۱۹) مطابقت داشت به طوری که کاربرد ملاتونین باعث افزایش مقدار فنل کل در میوه های گوجه فرنگی های تیمار شده با کپک خاکستری شده بود.

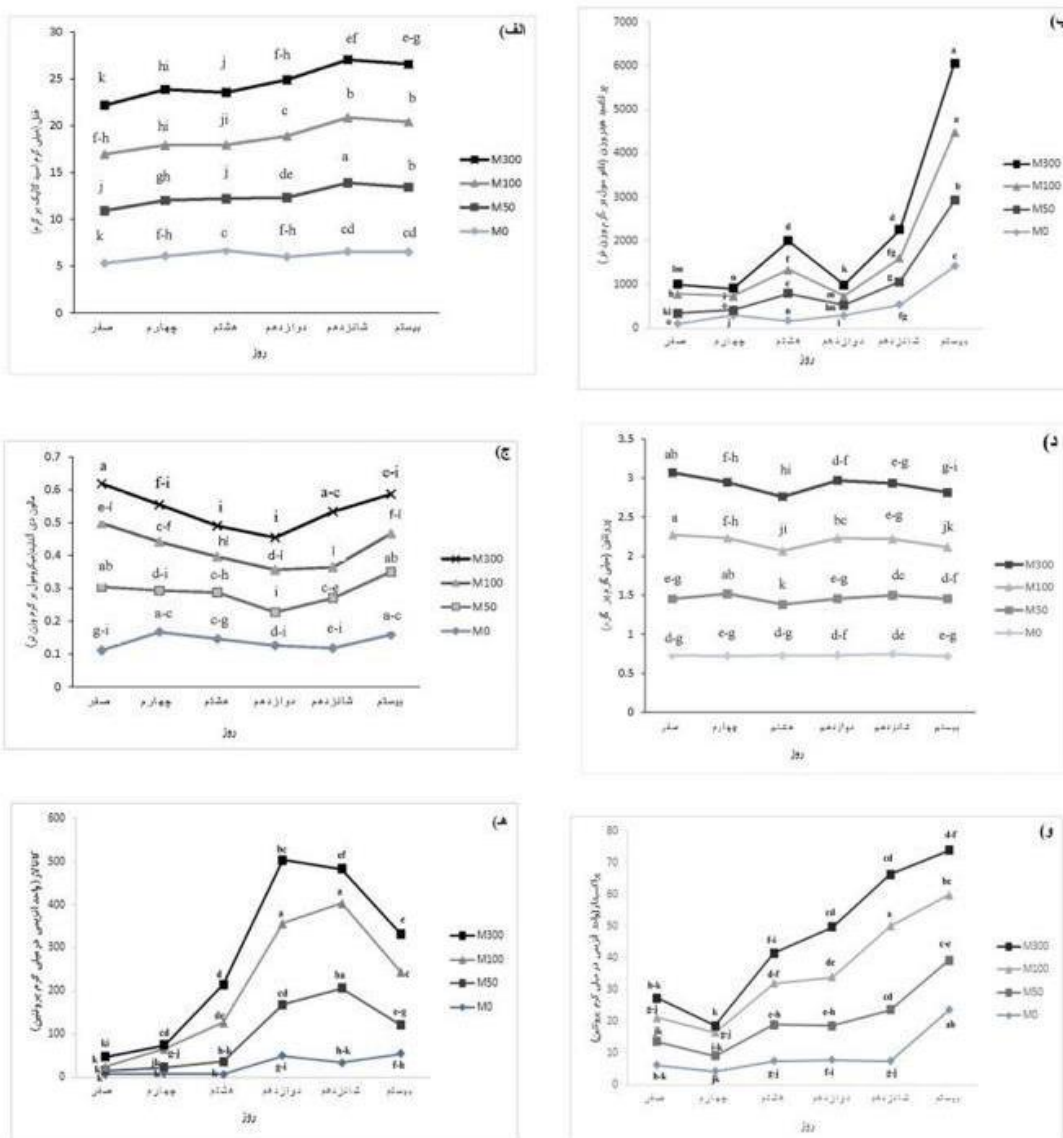
نتایج مربوط به میزان پراکسید هیدروژن (H_2O_2) نشان داد، غلظت ۵۰ میکرومولار ملاتونین در گیاهان تیمار شده با فوارיום در روز چهارم باعث کاهش H_2O_2 به میزان ۱۴۶/۲۹٪ نسبت به گیاهان شاهد در همان روز شد. علاوه بر این، در روز دوازدهم غلظت ۱۰۰ میکرومولار ملاتونین در گیاهان تیمار شده با فوارיום، میزان H_2O_2 به ترتیب ۴۲/۸۵٪ نسبت به گیاهان شاهد کاهش پیدا کرد (شکل ۱-ب). نتایج حاصل داده ها نشان داد که ملاتونین تأثیر مثبتی بر کاهش میزان H_2O_2 چه در گیاهان تحت تنش فوارיום و بدون فوارיום داشته است و بهترین نتیجه در غلظت ۵۰ میکرومولار ملاتونین بدست آمد. گیاهان در مواجهه با تنش های زیستی دچار تغییرات بیوشیمیایی می شوند که یکی از این تغییرات بیوشیمیایی تولید گونه های فعال اکسیژن مانند O_2^- و H_2O_2 می باشد که به سرعت به انواع بیومولکول ها آسیب می زنند. پراکسید هیدروژن در گیاهان دارای نقش های متنوعی است و در مقایسه با رادیکال های اکسیژن از ثبات بیشتری برخوردار هستند (Sun et al., 2019). علاوه بر این، دارای تأثیرات ضد میکروبی مانند جلوگیری از رشد اسپور قارچ می باشد و نقشی اساسی در هماهنگ کردن مرگ سلولی در پاسخ به مقاومت گیاهان دارد. از این رو کاربرد خارجی ملاتونین به طور مستقیم با فعال کردن آنزیم های اکسیدانی و غیر اکسیدانی سبب کاهش سطح ROS ها در گیاهان می شوند (Yin et al., 2013). در مطالعه حاضر، کاربرد خارجی ملاتونین در غلظت های ۵۰ و ۱۰۰ میکرومولار باعث کاهش سطح پراکسید هیدروژن شد. نتایج به دست آمده از این تحقیق با کاربرد ملاتونین با غلظت ۵۰ میکرومولار باعث کاهش تجمع پراکسید هیدروژن در گوجه فرنگی های انباری تحت تنش *Botrytis cinerea* مشابَهت داشت (Liu et al., 2019).

نتایج بدست آمده از این پژوهش نشان داد کمترین میزان مالون دی آلدئید مربوط غلظت ۱۰۰ و ۳۰۰ میکرومولار ملاتونین در روزهای هشتم، ۳۳/۹۴٪ و ۵۵/۳۱٪ مالون دی آلدئید کمتری از تیمارهای شاهد در همان روز داشتند (شکل ۱-ج). مالون دی آلدئید یک محصول پر اکسیداسیون اسیدهای چرب اشباع نشده در فسفولیپیدهاست و معمولاً به عنوان یک پارچگی غشاء سلولی در گیاهان نظر گرفته می شود. در گونه های گیاهی تحت شرایط تنش زیستی، اکسیداسیون خودکار لیپیدها ناشی از تولید ROS هاست که منجر به کاهش سیالیت غشا سلول و آزاد شدن لیپیدها می شود (Liu et al., 2019). در تحقیق حاضر محلول پاشی برگی ملاتونین، باعث کاهش میزان مالون دی آلدئید از طریق جاروب کردن میزان رادیکال های آزاد شد که با نتایج به دست آمده از کاربرد ملاتونین خارجی برای کاهش مالون دی آلدئید برای تنش های غیر زیستی مطابقت داشت. تاکنون مطالعه ای در مورد کاربرد ملاتونین برای کنترل این صفت برای تنش های زیستی گزارش نشده است اما نتایج به دست آمده از این تحقیق با برخی مطالعات انجام شده در تنش های غیر زیستی مانند تنش سرما مطابقت داشت (Esim et al., 2014).

بررسی میزان تغییرات پروتئین های محلول در برگ دارای نوسان در بین روزهای مختلف بود. در گیاهان تیمار شده با فوارיום میزان پروتئین در روزهای چهارم و دوازدهم در غلظت های ۵۰ و ۱۰۰ میکرومولار ملاتونین به ترتیب افزایش یافت و به نظر می رسد تیمار ملاتونین بر میزان پروتئین محلول در گیاهان تحت تنش فوارיום به صورت چشمگیری مؤثر نبوده است (شکل ۱-د). به طور کلی زمانی که گیاهان تحت تنش های زیستی و غیر زیستی قرار می گیرند، افزایش سریع پروتئین های محلول یک مکانیسم طبیعی در برابر تنش ها است (Sun et al., 2019). تجمع پروتئین های محلول در آپوپلاست است که باعث تعادل فشار اسمزی در درون و خارج سلول

شده و علاوه بر این از غشاء سلول محافظت می کنند که این امر مقاومت گیاه به تنش را افزایش می دهد. در مطالعه گیاهان خیار تحت تیمار ملاتونین همراه با بیماری سفیدک داخلی میزان پروتئین محلول و پرولین افزایش یافت (Sun *et al.*, 2019).

در گیاهان تیمار شده با فوزاریوم به صورت چشمگیری از روز چهارم تا بیستم میزان فعالیت آنزیم کاتالاز در غلظت ۱۰۰ میکرومولار افزایش پیدا کرد (شکل ۱-۵). بیشترین میزان فعالیت آنزیم در روز شانزدهم با میزان ۴۸۶/۳۴٪ افزایش نسبت به گیاه شاهد مشاهده شد. در گیاهان بدون تیمار فوزاریوم نیز بیشترین میزان آنزیم کاتالاز در غلظت های ۵۰ و ۱۰۰ میکرومولار در روز شانزدهم بود. تحت تنش بیماری پوسیدگی فوزاریومی در گیاهان پیاز رقم قرمز آذرشهر، فعالیت آنزیم گایاکول پراکسیداز از روزهای هشتم تا شانزدهم در کاربرد غلظت ۱۰۰ میکرومولار ملاتونین به صورت چشمگیری افزایش یافته بود و همانند آنزیم کاتالاز در روز ۱۶ ام فعالیت بیشتری (۲۵۲/۲۰٪) نسبت به تیمار شاهد داشت (شکل ۱-۶). رادیکال های آزاد تولید شده در زمان تنش ها به دلیل واکنش پذیری بسیار بالا با اکثر مولکول های زیستی به گیاهان خسارت وارد می کنند و در نتیجه باعث مرگ سلول می شوند (Yin *et al.*, 2013). گیاهان برای حفاظت سلول ها از خسارت های اکسیداتیو فعالیت آنزیم های غیر آنتی اکسیدانی مانند گلوکاتایون پراکسیداز و اکسیدانی مانند کاتالاز و گایاکول پراکسیداز را به صورت چشمگیری افزایش می دهند (Sun *et al.*, 2019). در این پژوهش کاربرد ملاتونین با غلظت ۱۰۰ میکرومولار باعث افزایش فعالیت آنزیم های کاتالاز و گایاکول پراکسیداز در گیاهان تیمار شده با فوزاریوم به همراه ملاتونین شده بود، که تأثیر این ماده را برای کنترل گسترش قارچ فوزاریوم به گیاه پیاز نشان می دهد که با نتایج به دست آمده از افزایش آنزیم های آنتی اکسیدانی در گیاه سیب تیمار شده با غلظت ۱۰۰ میلی مولار ملاتونین تحت تنش *Diplocarpon mali*، گیاهان خیار تیمار شده با غلظت ۱۰۰ میکرومولار ملاتونین تحت تنش بیماری سفیدک داخلی و گوجه فرنگی تیمار شده با قارچ *Botritis cinerea* هم راستا بود.

شکل ۱- مقایسه میانگین‌ها آزمون دانکن برای تیمار ملاتونین و زمان برای صفات اندازه گیری شده در گیاه پیاز تحت تنش بیماری پوسیدگی فوزاریومی

جدول ۱- تجزیه واریانس اثر تیمار ملاتونین بر فعالیت فنل کل، مالون دی آلدئید و پراکسید هیدروژن، پروتئین، آنزیم گایاکول

میانگین مربعات							
صفات	درجه آزادی	گایاکول پراکسیداز	کاتالاز	فنل کل	مالون دی آلدئید	پراکسید هیدروژن	پروتئین
ملاتونین	۳	۱۰۳/۲۷**	۲۹۰۶۵/۶۵**	۰/۹۰۸**	۰/۰۰۳**	۶۳۵۸۸/۰۵**	۰/۰۰۰۰۷**
زمان	۵	۳۴۷/۷۰**	۲۹۰۶۵/۶۳**	۲/۵۹**	۰/۰۰۲**	۲۹۱۷۶۰۸/۸۶**	۰/۰۰۰۹۲**
فوزاریوم* زمان	۱۵	۴۱/۶۰**	۳۳۸۲/۲۳**	۰/۳۵۴**	۰/۰۰۳**	۳۹۹۰۰/۵۶**	۰/۰۰۰۴۰**
خطا	۴۸	۹/۰۹	۳۱۱/۱۰۹	۰/۰۱۷	۰/۰۰۰۴	۲۲۱/۷۲	۰/۰۰۰۰۲
ضریب تغییرات	-	۲۶/۰۹	۲۵/۶۰	۲/۱۴	۱۵/۵۸	۲/۷۰	۲/۱۲

پراکسیداز و کاتالاز تحت تنش فوزاریوم در گیاه پیاز

منابع

مرادی، ص. ۱۳۹۹. اثر ملاتونین برون زاد بر روی برخی ویژگی های فیزیولوژیکی و بیوشیمیایی انگور تحت تنش سرما. پایان نامه دکتری، علوم باغبانی دانشگاه بوعلی سینا، همدان، ۲۲۳ صفحه.

- Bari, R., Jones, J.D. 2009. Role of plant hormones in plant defence responses. *Plant molecular biology*, 69(4), 473-488.
- Cramer, C. S. 2000. Breeding and genetics of Fusarium basal rot resistance in onion. *Euphytica*, 115(3), 159-166.
- Esim, N., Atici, O. 2014. Nitric oxide improves chilling tolerance of maize by affecting apoplastic antioxidant enzymes in leaves. *Plant growth regulation*, 72(1), 29-38.
- Liang, C., Liu, H., Hao, J., Li, J., Luo, L. 2019. Expression profiling and regulatory network of cucumber microRNAs and their putative target genes in response to cucumber green mottle mosaic virus infection. *Archives of virology*, 164(4), 1121-1134.
- Liu, C., Chen, L., Zhao, R., Li, R., Zhang, S., Yu, W., Shen, L. 2019. Melatonin Induces Disease Resistance to Botrytis cinerea in Tomato Fruit by Activating Jasmonic Acid Signaling Pathway. *Journal of agricultural and food chemistry*, 67(22), 6116-6124.
- Sharif, R., Xie, C., Zhang, H., Arnao, M. B., Ali, M., Ali, Q., Muhammad, I., Shalmani, A., Nawaz, M. A., Chen, P. and Li, Y. 2018. Melatonin and its effects on plant systems. *Molecules*, 23(9), 2352.
- Sun, Y., Liu, Z., Lan, G., Jiao, C., Sun, Y. 2019. Effect of exogenous melatonin on resistance of cucumber to downy mildew. *Scientia Horticulturae*, 255, 231-241.
- Yin, L., Wang, P., Li, M., Ke, X., Li, C., Liang, D., Wu, S., Ma, X., Li, C., Zou, Y., Ma, F. 2013. Exogenous melatonin improves Malus resistance to *M. arssonina* apple blotch. *Journal of Pineal Research*, 54(4), 426-434.

The effect on using exogenous melatonin in resistance to Fusarium basal root in onion

Bitra Khansarinejad¹, Farshad Dashti^{2*}, Doustmorad Zafari³, Asghar Mirzaie-asl⁴

1- Department of Horticultural Science, Faculty of Agriculture, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran

2- Department of Horticultural Science, Faculty of Agriculture, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran

3- Department of Plant Pathology, Faculty of Agriculture, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran

4- Department of Biotechnology, Faculty of Agriculture, Bu-Ali Sina University, Hamedan, Iran

The Corresponding author: dashti1350@yahoo.com

Abstract :

Many reports were published in past decades concerning increases in and expansion of Fusarium basal rot (FBR) caused by the soilborne fungus *Fusarium oxysporum* f. sp. *cepae*. In addition, control of this disease poses a challenge due to the limited genetic resistance in onion cultivars. Therefore, it is necessary to identify resistant to this disease and induce resistance to FBR by spraying harmless materials. An experiment was carried out using 0, 50, 100 and 300 μ M melatonin in onion cultivar (Ghermeze Azarshahr) to investigate its effect on induction of resistance to Fusarium basal rot (FBR) caused by *Fusarium oxysporum* f.sp. *cepae*. Traits such as total phenolic content, hydrogen peroxide, malondialdehyde, antioxidant enzymes (catalase and guaiacol peroxidase) were measured. The results showed that application of exogenous melatonin caused a decrease in malondialdehyde and an increase in the total phenolic content and activity of antioxidant enzymes, resulting a decrease in the hydrogen peroxide level in Fusarium-treated plants. Although all concentrations of melatonin altered some biochemical and physiological traits in onions under FBR stress, the best overall result regarding induction of resistance to FOC in these plants was observed on days 12 and 16 by applying 100 μ M melatonin.

Keywords: Hydrogen peroxide, malondialdehyde, antioxidant enzymes, *Fusarium oxysporum* f. sp. *cepae*